

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

gemeenteraad | **Urk**
KADERNOTA 2027

Voorzitter,

Op Urk vinden we ‘authenticiteit, vakmanschap, maritieme geschiedenis, ondernemerschap, visserijcultuur en een hechte gemeenschap’. Niet zomaar een quote, maar dit waren de woorden van de *mystery guests* van de Michelin reisgidsen. En daarom krijgt Urk een Michelinster, want Urk is ‘het bezoeken waard’. Maar dat wisten wij natuurlijk allang. Al vergaten ze wat ons betreft nog wel andere belangrijke waarden te noemen: het fundament van ons geloof en het belang van de zondagsrust wat we hier nog kennen. Waarden waar we zuinig op willen zijn.

Voorzitter, we spreken deze algemene beschouwingen uit tegen de achtergrond van het pas gepresenteerde coalitieakkoord. Een akkoord dat de basis voor de komende bestuursperiode zal zijn. Vandaag bespreken we de kadernota, die nog opgesteld is door het vorige college. Voor de ChristenUnie is daarom vooral het coalitieakkoord leidend en zal dat door het college verwerkt moeten worden.

1. Wanneer verwacht het college het CUP en de LTA te kunnen opleveren? Welk tijdsdoel hebben zij zich daarvoor gesteld?

Financieel beeld en noodzaak tot keuzes

Voorzitter, de ChristenUnie onderschrijft het belang van een gezonde financiële koers. Volgens de Kadernota 2027 is het financiële beeld na 2028 structureel negatief; met moeite worden de begrotingen van 2027 en 2028 sluitend gemaakt en verdere bezuinigingen zijn niet haalbaar. Tegelijkertijd heeft de raad altijd benadrukt dat de rekening zo min mogelijk bij inwoners mag worden neergelegd en dat er weinig ruimte is voor verdere tariefsverhoging. Daarom moeten we duidelijke keuzes maken. Het coalitieakkoord kiest voor bewuste prioritering: wet- en regelgeving en basisvoorzieningen zijn eerste prioriteit, maar beleid wat de leefbaarheid vergroot, zoals DURF, cultuur en sport worden niet tot sluitposten gemaakt. Juist in perioden van financiële schaarste houden deze voorzieningen onze samenleving veerkrachtig en verbonden.

Motie tegen belastingverhoging

Voorzitter, de ChristenUnie zal samen met haar coalitiepartners een motie indienen om de voorgenomen 2 % belastingverhoging in 2027 te schrappen. In de concept-Kadernota 2027 werd een minimale lastenstijging van 2 % voorgesteld om later een sluitende begroting te kunnen presenteren. De meicirculaire 2026 brengt echter positieve financiële effecten; het saldo over 2027 valt daardoor positiever uit dan eerder geraamd. Tevens is in het coalitieakkoord **Groeien met karakter** afgesproken dat de lokale lasten, anders dan indexering, stabiel moeten blijven voor inwoners. Voor 2027 kan volgens de huidige inzichten een positief saldo worden gepresenteerd, ook zonder deze verhoging.

Nieuwkomers

Voorzitter, het coalitieakkoord pleit voor een samenhangende regie op opvang, huisvesting en participatie: de huisvesting van arbeidsmigranten moet in balans zijn met de economische behoefte en de leefbaarheid van wijken, statushouders worden

kleinschalig gehuisvest en er wordt ingezet op taalverwerving, werk en maatschappelijke participatie. Verder vraagt het akkoord om een zorgvuldige omgang met de huisvesting van statushouders, Oekraïense ontheemden, arbeidsmigranten en spoedzoekers. De

Kadernota 2027 geeft aan dat de inzet voor de huisvesting van arbeidsmigranten voorlopig wordt getemporiseerd vanwege de financiële ruimte.

Vragen aan het college:

- 1. Staat het college achter deze beslissing voor temporisering?**
- 2. Hoe en wanneer kunnen we de eerste concrete voorstellen verwachten op het gebied van huisvesting en omgang met arbeidsmigranten en nieuwkomers?**
- 3. Welke financiële ruimte wordt bedoeld en is er al bekend welke stakeholders in welke mate bijdragen aan de oplossing?**

Verbetering wegen

Voorzitter, we lezen dat er kredieten worden voorgesteld voor verbetering wegen, zoals de Stortemelk, Vliestroom en Abbert.

Vragen aan het college:

- 1. Wordt bij deze verbeteringen ook rekening gehouden met veilig fietsen en wandelen? En op welke manier?**
- 2. Krijgt de raad deze plannen ook te zien en kan zij nog kaders meegeven?**

Wonen: bouwen aan ruimte en leefbaarheid

De ChristenUnie Urk onderschrijft de noodzaak van investeren in wonen, juist in een gemeente die zo snel groeit.

Als ChristenUnie pleiten wij voor bouwen met balans: aandacht voor starters én ouderen, betaalbaarheid én kwaliteit. Graag zien we dat het college ook stappen durft te zetten in alternatieve en innovatieve vormen van woningbouw. Daar zijn voorbeelden genoeg van.

Vragen aan het college:

- 1. op welke wijze gaat het college in de toekomstige planvorming aan de slag met alternatieve en innovatieve woningbouw?**
- 2. Hoe gaat het college de wens om meer CPO's in te zetten, verwerken? Wanneer kunnen we daar resultaat van zien?**
- 3. En hoe gaat het college het in de toekomst makkelijker maken om woningen te splitsen?**

Voorzitter, wij noemden in ons verkiezingsprogramma de 'regelvermaler'. Laten we kijken naar wat simpeler kan en hoe we meer vertrouwen kunnen geven. Dat geldt wat ons betreft ook voor het bouwen van woningen. Daarom geen vragen, maar twee concrete oproepen aan het college om mee te nemen voor de toekomst:

- 1. Zorg voor regelgeving die werkt. Maak het niet te ingewikkeld, maar juist eenvoudiger en begin met het BeeldKwaliteitsPlan.**
- 2. Heb vertrouwen in ondernemers en zorg dat onze Urker aannemers bij de volgende fases een eerlijke kans krijgen. Maak het ze daarbij niet nodeloos moeilijk.**

Sporthal Zeeheldenwijk

De ChristenUnie is trots op de geslaagde aanbesteding van sporthal De Compagnie. Met Wind Design+Build en de Urker partners BouwVast en MatoQ bundelen we kwaliteit en lokale kracht. Deze keuze onderstreept dat samenwerking met eigen ondernemers een duurzaam en betrouwbaar resultaat oplevert. Naar verwachting start de bouw in dit jaar. Daarmee zetten we een grote stap richting een moderne sportvoorziening waar onze verenigingen en jongeren kunnen groeien, elkaar ontmoeten en gezond in beweging blijven.

De Zwemsteigers

Voorzitter, op initiatief van de ChristenUnie heeft de vorige raad een motie over het realiseren van zwemsteigers bij de dijk aangenomen. We vinden het nog steeds jammer dat ze niet doorgaan. Het blijft onze visie dat ze nodig zijn en dat er behoefte aan is. We hopen dan ook op realisatie in de toekomst.

Het programma DURF: preventie en weerbaarheid

Voorzitter, het programma **DURF** is voor onze fractie van grote waarde. Het coalitieakkoord noemt DURF als eerste speerpunt onder het thema *Leven in een kansrijke omgeving* en niet voor niets. DURF is een preventief programma, en preventie is geen kostenpost maar een investering. Naast de menselijke en sociale voordelen creëert preventie ook economische meerwaarde voor bedrijven, organisaties en de samenleving. Durf investeert aan de voorkant van het zorgveld: door vroeg signaleren en samenwerken met ouders, scholen en kerken worden zwaardere zorgtrajecten voorkomen en groeien jongeren op in een veilige en stimulerende omgeving. De ChristenUnie wil dat dit programma wordt voortgezet en verankerd.

We vragen het college om bij de komende begroting duidelijk te maken hoe DURF structureel gefinancierd blijft. Daarbij hoort ook een heldere monitoring van de resultaten. We weten dat resultaat van preventie lastig te meten is, de effecten zijn soms tientallen jaren later nog van kracht maar niet in beeld. Een jongere die door bepaalde programma's minder psychische problemen ontwikkelt, naar school blijft gaan en niet vervalt in verslaving of jeugdcriminaliteit is voor de jongere en zijn omgeving grote winst maar de kosten die van kracht zouden zijn als dat wel het geval is kunnen hoog oplopen. Behandelingen, maatschappelijke kosten, uitval op school- en werk, uitkeringen enzovoort kunnen levenslang met iemand meegaan en oplopen. Wat we wel kunnen doen is de **“social return on investment”** gaan monitoren. Bij voorkeur per programma en/of doelgroep binnen DURF. Zo ontdekken we wat de meest effectieve interventies zijn. DURF verdient het om, net als sport en cultuur, niet ter discussie te staan maar als preventieve basisvoorziening te worden beschouwd.

- 1. Hoe gaat u de meest succesvolle onderdelen van DURF op langere termijn borgen en uitbouwen?**
- 2. Kan het college komende periode met een herijkte strategie komen om dit programma blijvend te verbinden met andere beleidsvelden zoals onderwijs, bedrijfsleven, talentontwikkeling, sport en cultuur?**

En voorzitter, hier willen we ook een link leggen met het hoofdstuk in ons verkiezingsprogramma over een veilig Urk. De vorige gemeenteraad heeft een unanieme motie teruggetrokken omdat we de campagne van Meld Misdaad Anoniem zouden

afwachten. **Wanneer kunnen we hier de resultaten van verwachten?** Uit onderzoeken blijkt dat het voorkomen van jonge aanwas veel problemen en kosten voorkomt.

Cultuur, erfgoed en identiteit

Urk is meer dan stenen en cijfers. We zijn een gemeenschap met een unieke taal, identiteit en rijke geschiedenis. Het coalitieakkoord maakt van identiteit, sport, cultuur en erfgoed een apart thema en noemt concrete maatregelen om die identiteit levend te houden:

- het akkoord wil de Urker taal en cultuur behouden en zichtbaar maken, immaterieel erfgoed versterken en bijvoorbeeld twee betekenisvolle beelden (de Urker dienstmeisjes en de Urker loggerjongens) op de haven plaatsen. Ook wordt een actualisatie van de monumentenlijst voorzien. Daar zijn we blij mee, want dat waren grote wensen van de ChristenUnie.

Vraag aan het college:

- 1. Het beeld van de Urker loggerjongens verdient ook de goede, historische context. Hoe en met wie gaat het college deze context verzorgen?**

Voor de ChristenUnie is cultuur geen luxe maar een investering in onze sociale cohesie. Wij vragen het college daarom om de in het akkoord genoemde acties met prioriteit op te pakken. Denk aan het versterken van het Urker koor- en zangleven als immaterieel erfgoed en het faciliteren van culturele initiatieven van inwoners en verenigingen.

Taal is identiteit. Ook op Urk.

Voorzitter, de ChristenUnie hecht veel waarde aan het behouden en versterken van wat ons als gemeenschap verbindt. De Urker taal is daar het sprekend voorbeeld van. Taal is een drager van cultuur en identiteit.

De ChristenUnie heeft vorig jaar daarom het college opgeroepen om te onderzoeken hoe de Urker taal zichtbaar gemaakt kan worden in het straatbeeld. Denk dan aan tweetalige aanduidingen bij gemeentelijke gebouwen of communicatiecampagnes in onze eigen taal. Hier is ook een motie voor aangenomen.

Vraag aan het college:

- 1. Wanneer en hoe kunnen we de eerste, concrete resultaten van deze motie verwachten? Welk gebouw is het eerste aan de beurt?**

Jeugdparticipatie en kinderburgemeester

Voorzitter, onlangs ontving u een klas in de raadszaal. De leerlingen hadden in de klas allemaal brieven geschreven aan de burgemeester. Eén meisje noemde dat ze een klas had overgeslagen en nu in groep 8 zat. Ze vertelde dat Caritas kinderactiviteiten organiseert voor kinderen van 12 jaar. Alle vriendinnen uit haar klas gaan heen en zij mag niet. Ze stelde in de brief voor om inschrijving niet op leeftijd, maar voor groep 8 open te stellen. Zomaar een klein voorstel wat een kind kan inbrengen, maar wat grote impact heeft op hun leefwereld. Die wijsheid van kinderen moeten we als gemeente benutten.

Voorzitter, in het coalitieakkoord wordt onder thema 1 “Leven in een kansrijke omgeving” als doel genoemd dat jongeren veilig en kansrijk opgroeien en als resultaat

wordt benoemd dat er meer jongerenparticipatie binnen duidelijke kaders moet plaatsvinden.

Een samenleving waarin kinderen worden gehoord, investeert in haar toekomst. Binnen de ChristenUnie willen we jeugdparticipatie daarom nog steviger verankeren. In dat kader dienen wij een motie voor het instellen van een kinderburgemeester in. Dit initiatief, dat in andere gemeenten succesvol blijkt, geeft kinderen een gezicht in het lokale bestuur en draagt bij aan democratisch besef, zelfvertrouwen en maatschappelijke betrokkenheid. We vinden het beter met kinderen en jongeren te spreken dan over hen.

Tenslotte

Voorzitter, Ik begon mijn beschouwingen met de Michelin Reisgids die Urk waardeerde met één Michelinster. Zo'n reisgids wijst je de weg, vertelt waar je op moet letten en helpt je om je bestemming te bereiken. Maar voorzitter, wij als ChristenUnie willen u toch ook wijzen op een andere reisgids: Jezus, de Gids voor het leven. Maar Hij wijst niet alleen de weg, maar zegt zelfs: **“Ik bèn de Weg, de Waarheid en het Leven.”** Een gewone reisgids blijft op papier staan, maar deze Gids gaat dagelijks met je mee. Hij kent de route, ook wanneer die moeilijk of onzeker is. Hij waarschuwt voor doodlopende wegen, geeft richting bij keuzes en brengt mensen uiteindelijk thuis bij God.

Ik wens ons als raad, college en ambtelijk apparaat toe dat die Hemelse Reisgids leidend mag zijn in de keuzes die we maken.

Dank u wel.